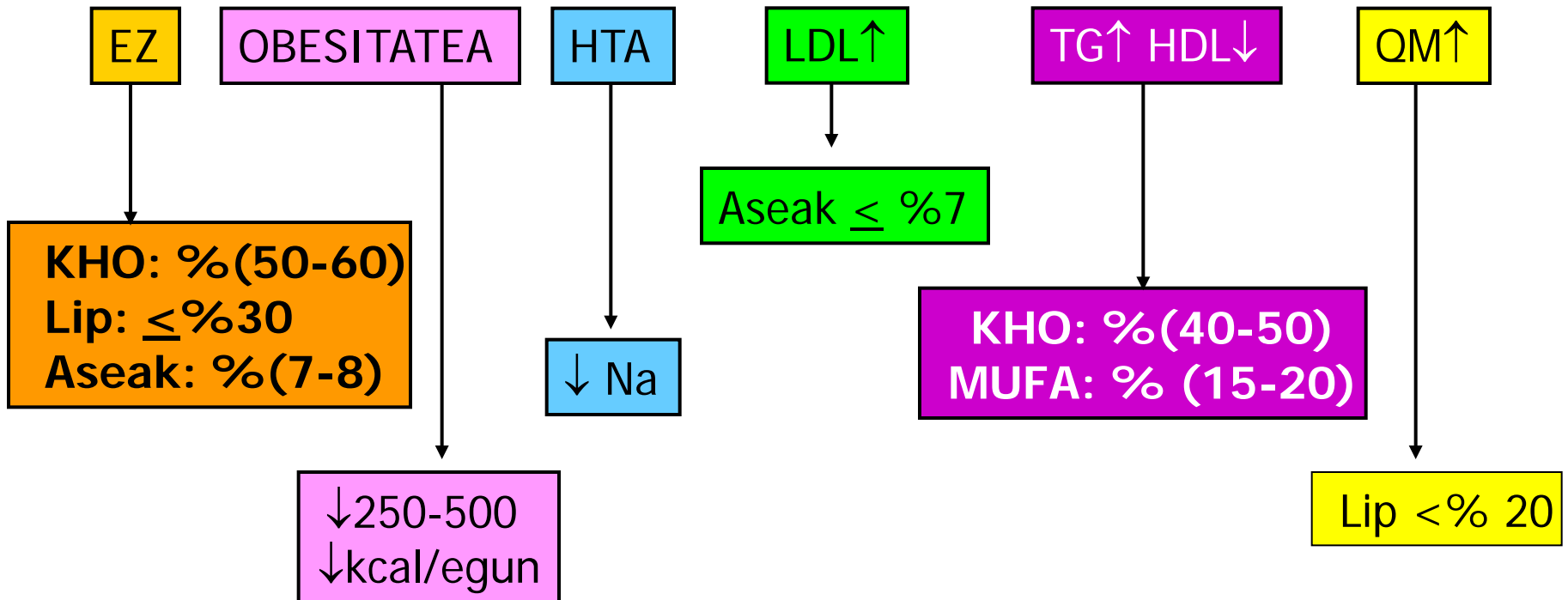

DIETAREN DISEINUA

Beste prozesu patologiko batzuek laguntzen dute?

Dietaren energia

- Gaixo diabetikoaren energia beharrak edozein sexu, adin, tailu, gorputz pisu eta jarduera fisiko berdineko pertsona osasuntsuarena dira.
- 2 motako diabetea eta gehiegizko pisua:
  - Dieta hipokalorikoa
  - Murrizketa kalorikoa arina, patologia sakontzen duten egoera katabolikoak ekiditeko.
- Bestalde, bizimoduan aldaketak egiten direnean (ad. jarduera fisikoa $\uparrow$ edo $\downarrow$) ekarpen kalorikoa adostuko da.
- 1 motako diabetea pairatzen duten haur eta nerabeetan ez da egoten gainpisurik eta ingestio kalorikoak hazkuntza eta garapen egokia bermatuko du.

Makronutrienteen banaketa

- Populazio osasuntsuarentzat zuzentzen diren nutrizio helburuek hurrengo banaketa determinatzen dute:
■ {	Proteinak: % 10-12	→	% 10-15
	Lipidoak: % 30 -35		
	Karbohidratoak: % 55-60		
- Diabetikoaren dietaren makronutriente banaketa antzekoa izango da.
- **Proteina** zerbait ↑:
  - patologiak berak egoera katabolikoa determinatzen duelako
  - Bestalde, proteinaren ekarpena gehienez %15 izango da ingestio altuagoek nefropatiaren arriskua handitzen duelako.

Karbohidratoak

- Duela urte batzuk, **karbohidratoen** (KHO) portzentajea murrizten zen
- Egun Amerikako Diabetearen Elkarteak gomendatzen dituen portzentajeak edozein pertsona osasuntsuarentzat ematen direnak dira.
- Karbohidratoen artean **konplexuak komenigarrienak**
- Azukre sinpleen % txikia. **Monosakarido eta disakaridoen** portzentajeak ez du **karbohidratoen %5** gaindituko.
- Zifra horiek betetzeko dietan esnekien laktosa eta fruten fruktosa eta sakarosa soilik sartuko dira.
- Arrazoia: sinpleak oso azkar iristen dira odolera eta intsulinaren dosi altuagoak beharrezkoak izango dira. KHO konplexuek glukosa mantsoago askatzen dute odolean, digeritzeko prozesua luzeagoa delako.

Karbohidratoak

Dieta karbohidratoetan aberasteak **abantaila metabolikoak** dauzka:

- Ehunek intsulinarekiko sentikortasuna irabazten dute, hormonaren errezeptore kopurua handitzen delako.
- Barne zelulako glukosaren metabolismoa hobetzen da, entzima glukolitikoen jarduera handitzen da eta.
- Glukoneogenesiak bere funtzionaltasuna hobetzen du.
- Glukoneogenesisia txikitzea lortzen da.
- Lipido plasmatikoen kontrolarentzat egokiagoa da.

Karbohidratoak

- Sakarosaren ingestioa mugatzen da eta bere ordean gozagarri artifizialak erabiliko dira.
- Beste azukre sinpleen batzuen kasuan (fruktosa eta laktosa) bere kontsumoa ez da murrizten, elikagai iturrietan beste balio nutritibo batzuk laguntzen dituztelako (antioxidante bitaminak, zuntza, e.a).

Karbohidratoak

Indize Gluzemikoa:

- Elikagaien karbohidratoak digeritzen direnean glukosa absorbatzen da
- Odolean kontzentrazioa $\uparrow$. Glukosa irensten denetik 20-30´ tontorra lortzen da.
- Gutxika kontzentrazioa $\downarrow$, barauko mailara iritsi arte glukosa atxikitu eta erabiltzen delako, gehien bat intsulinarenean parte hartzearekin.
- Elikagai ezberdinek kurba eta kurba azpiko azalera ezberdinak sortzen dituzte.
- Elikagaia irensten denetik 2-3 ordura gluzemiak sortzen duen kurba neurtzen da eta erreferentzia bezala erabiltzen den elikagai batekin konparatzen da, emaitza ehunekotan azaltzen da eta indize gluzemikoa (IG) bezala ezagutzen dugu.